

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Jirglové a soudců Mgr. Vladislavy Poradové a JUDr. Petra Erby ve věci

žalobkyně: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 00 Praha

proti
žalované: **HERKUL a.s.**, IČO 25004638
sídlem Průmyslová 228, 435 21 Obrnice
zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Kalabusem
sídlem Pražákova 1008/69, 639 00 Brno

o zaplacení 337 560,72 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 2. června 2023, č. j. 48 C 39/2023-67,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. **mění** potud, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 151 900 Kč s 15% úrokem z prodlení od 16. 11. 2022 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 2 555 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. V téže lhůtě a tamtéž je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 1 238 Kč.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zamítl okresní soud žalobu do částky 320 680,72 Kč s 15% úrokem od 16. 11. 2022 do zaplacení – výrok I., uložil žalované, aby zaplatila žalobkyni 16 880 Kč s úrokem z prodlení 15 % od 16. 11. 2022 do zaplacení – výrok II. a určil, že žalobkyně je povinna zaplatit Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Víchová.

žalované náhradu nákladů řízení ve výši 39 188,06 Kč – výrok III. Okresní soud odůvodnil rozsudek tak, že žalobkyně a žalovaná uzavřely realizační smlouvu o dílo dne 5. 2. 2018 o provedení stavebních prací při sanaci ekologických škod, v čl. 2.8 smlouvy se zhotovitel zavázal do deseti dnů od účinnosti smlouvy doručit objednateli bankovní záruku k zajištění plnění z této smlouvy ve výši 5 % z ceny za provedení díla bez DPH, dále že nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti bankovní záruky bude objednateli doručena bankovní záruka nová, případně doklad o prodloužení bankovní záruky tak, aby po celou dobu provádění díla a po celou záruční dobu poskytoval zhotovitel objednateli bankovní záruku dle smlouvy a bylo sjednáno, že objednatel má právo odstoupit od této smlouvy, jestliže zhotovitel řádně a včas nesplní jakoukoliv povinnost uvedenou v bodě 2.8 této smlouvy, pod bodem 8 sankce, bod 8.2., bylo sjednáno, že objednatel má právo za každé jednotlivé porušení povinností zhotovitele, kterým bude naplněn důvod k odstoupení od této smlouvy uplatnit vůči zhotoviteli smluvní pokutu 0,2 % z celkové ceny díla bez DPH za každý den, po který trvá porušení povinností zhotovitele.

2. Okresní soud dospěl k závěru, že sjednaná pokuta se vztahuje také na nesplnění oznamovací povinnosti o bankovní záruce ve sjednané lhůtě, jedná se o porušení povinnosti, pro které bylo sjednáno právo odstoupení ze strany žalobkyně, dále dospěl okresní soud k závěru, že není rozhodné, že v době uplatnění pokuty již porušení povinnosti netrvalo, výši pokuty 0,2 % denně neshledal okresní soud v rozporu s dobrými mravy a ujednání o smluvní pokutě nepovažoval za absolutně neplatné z tohoto důvodu, dospěl k závěru, že povinnost zaplatit smluvní pokutu není podmíněna vznikem škody a okresní soud shledal důvod pro moderaci smluvní pokuty dle § 2051 občanského zákona, když žalovaná sama odstranila nedostatek, sama oznámila prodloužení bankovní záruky, dílo předala včas a bez závad a bankovní záruky nemusely být uplatněny a za přiměřenou moderaci považoval okresní soud vypočtenou smluvní pokutu 0,2 % denně, nikoliv však z ceny díla ale z výše bankovní záruky, proto žalobu do částky 320 680,72 Kč s příslušenstvím zamítl.
3. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání, kterým napadla zamítavý výrok a závislý nákladový výrok rozsudku, navrhovala, aby krajský soud změnil napadený výrok tak, že žalobě v plném rozsahu vyhovějí a přizná žalobkyni náklady řízení před soudy obou stupňů dle § 143 odst. 3 o. s. ř., když rozhodnutí záviselo na úvaze soudu, žalobkyně uvedla, že projevem vůle účastníků při uzavírání smlouvy o dílo bylo sjednání smluvních pokut 0,2 % z ceny díla bez DPH, okresní soud napadeným rozhodnutím zasáhl nepřipustně do smluvní vůle stran, smluvní pokuta není nepřiměřená a nejsou důvody pro její moderaci, smluvní pokuty má motivovat k dodržování povinností ze strany zhotovitele a dodávat bankovní záruku nebo její prodloužení ze čtrnáctidenním předstihem tak, aby žalobkyně nebyla v nejistotě, že zůstane bez požadovaného zajištění, žalobkyně neshledala za relevantní, že vyzvala žalovanou k zaplacení smluvní pokuty s časovým odstupem, dodržela všechny zákonné lhůty. Vzdání se práva na smluvní pokutu představuje nedovolenou změnu závazku dle zákona o zadávání veřejných zakázek.
4. Žalovaná se k odvolání vyjádřila tak, že navrhuje potvrzení napadené části rozsudku okresního soudu, sjednaná výše smluvní pokuty je s ohledem na okolnosti nepřiměřená, žalovaná se opozdila s dodáním potvrzení o prodloužení bankovní záruky o pouhých osm dnů z důvodu dovolené zaměstnankyně, dílo odevzdala včas a bez závad a prevenční funkci by splnila i smluvní pokuta sjednaná ve výrazně nižší výši a okresní soud postupoval při moderaci smluvní pokuty pečlivě a obezřetně, jeho rozhodnutí je správné, jakož je správné rozhodnutí o náhradě nákladů řízení.
5. Krajský soud přezkoumal napadený rozsudek spolu s řízením, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.
6. Vyhovující výrok II. nebyl napaden odvoláním, jako samostatný výrok nabyt právní moci a odvolací soud ho nepřezkoumával.
7. Skutkový stav je mezi účastníky nesporný jak ohledně uzavření smlouvy o dílo, tak o obsahu této smlouvy, tak i o porušení povinnosti ze strany žalované spočívajícím v opožděném oznámení prodloužení bankovní záruky v délce osmi dnů.

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Víchová.

8. Okresní soud věc rovněž správně posoudil o ustanovení o smluvních pokutách občanského zákona, který na souzenou věc dopadá, když si účastníci sjednali smlouvu o dílo dle občanského zákoníku.
9. Dle § 2048 občanského zákona ujedná-li si strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu z porušení utvrzené povinnosti vznikla škoda.
10. Dle § 2051 občanského zákona nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud na návrh dlužníka snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody, vznikne-li na ni později právo, je poškozený oprávněn do výše smluvní pokuty.
11. V souzené věci nevznikla žalobkyni žádná škoda.
12. Krajský soud sdílí správné posouzení věci okresním soudem, pokud jde o závěr, že předmětná sjednaná smluvní pokuta se vztahuje i na povinnost ve sjednané lhůtě oznámit prodloužení bankovní záruky, když pro porušení této povinnosti bylo výslovně sjednáno, že žalobkyně je oprávněna odstoupit od smlouvy. Krajský soud rovněž sdílí závěr okresního soudu, že ujednání o smluvní pokutě není v rozporu s dobrými mravy, není absolutně neplatným právním úkonem, sjednaná pokuta 0,2 % je přiměřená a lze akceptovat i ujednání o vyšší pokutě.
13. Odvolací soud rovněž sdílí závěr okresního soudu, že je namístě smluvní pokutu modifikovat dle § 2051 občanského zákona, a to s ohledem na skutečnost, že nevznikla škoda, že bankovní záruka nemusela být použita, že žalovaná odevzdala dílo ve lhůtě a bez závad, žalovaná z vlastní iniciativy napravila nedostatek tak, že doručila oznámení o prodloužení záruky, po celou dobu bylo dílo zajištěno smluvními zárukami, které na sebe navazovaly a k porušení povinnosti došlo pouze v jediném případě o lhůtu osmi dnů z důvodu dovolené zaměstnankyně.
14. Odvolací soud však považuje za přiměřenou modifikaci smluvní pokuty na 0,2 % denně, nikoliv však z bankovní záruky, ale z ceny díla bez DPH. Je třeba přihlídnout k tomu, že se nejedná o spotřebitelskou smlouvu, a vůle smluvních stran bylo sjednání smluvní pokuty z výše ceny díla bez DPH, žalovaná na toto ujednání přistoupila a smlouvu v tomto směru uzavřela. V této věci se jednalo o dílo vyšší hodnoty, o zakázku České republiky dle zákona o veřejných zakázkách.
15. Z výše vyložených důvodů změnil krajský soud napadený výrok I. tak, že uložil žalované, aby zaplatila žalobkyni smluvní pokutu 151 900 Kč – cena díla 21 097 545,24 Kč, 0,2 % denně je 42 195 Kč, za 8 dnů 337 561 Kč a moderace o jednu polovinu ceny díla bez DPH je 168 780 Kč, když odvolací soud dospěl k závěru, že je namístě moderace z ceny díla bez DPH o jednu polovinu, s přihlédnutím pravomocnému výroku o zaplacení 16 880 Kč je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni 151 900 Kč.
16. Žalovaná je v prodlení s peněžitým plněním od 16. 11. 2022, když jí byla dána lhůta k zaplacení do 15. 11. 2022, žalobkyni náleží dle § 1968 občanského zákona úrok z prodlení dle § 1970 občanského zákona, že po dlužníkovi, který je v prodlení se splácením peněžitého dluhu může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti požadovat zaplacení úroku z prodlení, v uvedenou dobu činil úrok z prodlení dle vládního nařízení č. 351/2013, § 2 odst. 1 15 %.
17. Z výše vyložených důvodů změnil krajský soud napadený výrok rozsudku okresního soudu dle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, jak je uvedeno ve výroku.
18. Odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů před soudem prvního stupně dle § 224 odst. 2 o. s. ř. Odvolací soud dospěl k závěru, že v souzené věci je třeba rozhodovat o náhradě nákladů řízení dle § 142 odst. 3 o. s. ř., dle kterého i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. V této věci záviselo rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu, žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení v plné výši. Žalobkyni vznikly náklady řízení nezastoupeného účastníka dle vyhl. č. 254/2015 Sb. v rozsahu čtyř úkonů po 300 Kč [předžalobní výzva dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., podání Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Víchová.

ve věci samé, příprava na jednání před okresním soudem a účast na ústním jednání, celkem 1 200 Kč a dále cestovné Praha – Most ve výši 1 355 Kč.]. Krajský soud přiznal žalobkyni cestovné osobním automobilem s ohledem na spojení a dostupnost veřejné dopravy tak, aby žalobkyně nezmeškala nařízené jednání, celkem 2 555 Kč.

19. Odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o. s. ř., žalobkyni vznikly náklady odvolacího řízení za tři úkony dle shora uvedené vyhlášky – podání odvolání, příprava na jednání a účast na ústním jednání, celkem 900 Kč. Pokud jde o cestovné, přihlédl odvolací soud ke skutečnosti, že spojení hromadnou dopravou mezi Prahou a Ústím nad Labem a vzdálenost nádraží by umožnila žalobkyni dostavit se včas k odvolacímu jednání, náklady cestovného hromadným dopravním prostředkem by činily 338 Kč, celkem 1 238 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** přípustné dovolání, pokud tak připustí dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím Okresního soudu v Mostě.

Ústí nad Labem 8. dubna 2024

JUDr. Lenka Jirglová v. r.
předsedkyně senátu